
Dokument s plenarne sjednice

B9-0361/2020

18.11.2020

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen nakon izjave potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Unije
za vanjske poslove i sigurnosnu politiku

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o eskalaciji napetosti u Varoshi nakon nezakonitih radnji koje je poduzela
Turska i hitnoj potrebi za nastavkom pregovora
(2020/2844(RSP))

**Michael Gahler, Kris Peeters, Željana Zovko, Vangelis Meimarakis,
Lefteris Christoforou, Peter van Dalen, Manolis Kefalogiannis, Isabel
Wiseler-Lima, Loucas Furlas, Paulo Rangel, Miriam Lexmann, Elissavet
Vozemberg-Vrionidi, Milan Zver, Sandra Kalniete**
u ime Kluba zastupnika PPE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o eskalaciji napetosti u Varoshi nakon nezakonitih radnji koje je poduzela Turska i hitnoj potrebi za nastavkom pregovora (2020/2844(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, a posebno Rezoluciju br. 414 (1977.), Rezoluciju br. 550 (1984.), u skladu s kojom je neprihvatljiv svaki pokušaj da se u bilo koji dio Varoshe nasele ljudi koji nisu njezini stanovnici i kojom se poziva na prijenos tog područja pod upravu UN-a, Rezoluciju br. 789 (1992.), kojom se poziva na proširenje područja pod kontrolom mirovnih snaga UN-a na Cipru kako bi ono uključivalo Varoshu, te Rezoluciju br. 2537 (2020.),
- uzimajući u obzir Sporazum u deset točaka od 19. svibnja 1979. o ponovnom naseljavanju Varoshe pod pokroviteljstvom UN-a,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća donesene 15. i 16. listopada 2020. i prethodne relevantne zaključke Vijeća i Europskog vijeća,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josepa Borrella od 13. listopada 2020. o najnovijim događanjima u vezi s Varoshom,
- uzimajući u obzir izjavu predsjednika Vijeća sigurnosti UN-a o stanju na Cipru od 9. listopada 2020.;
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Josepa Borrella od 6. listopada 2020. o ponovnom otvaranju Famaguste od strane Turske,
- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o izvješćima Europske komisije o napretku u Turskoj, posebno svoju posljednju rezoluciju od 13. ožujka 2019.¹, u kojoj poziva Tursku da „odsječeni dio Famaguste prepusti UN-u u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda br. 550 i da se suzdrži od mjera u okviru politike nezakonitog naseljavanja kojima se mijenja demografska ravnoteža na tom otoku”;
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o Turskoj, osobito rezoluciju od 14. rujna 2020. o pripremi izvanrednog sastanka na vrhu Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju², u kojoj je istaknuto da se „daljnje sankcije mogu izbjeći samo dijalogom, iskrenom suradnjom i konkretnim napretkom na terenu”;
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije / visokog predstavnika Unije od 15. studenoga 2020. u kojoj se izražava žaljenje zbog otvaranja ograđenog područja Varoshe i izjava koje su u suprotnosti s načelima UN-a za rješavanje ciparskog pitanja i koje uzrokuje veliko nepovjerenje i napetosti u regiji i u kojoj se zahtijeva hitno

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0200.

² Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0230.

ukidanje tih mjera,

- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da je Turska država kandidatkinja i važan partner Europske unije; budući da se od Turske, kao države kandidatkinje, očekuje da poštuje najviše standarde demokracije, ljudska prava i vladavinu prava, što se odnosi i na poštovanje međunarodnih konvencija;
- B. budući da je Turska saveznica u NATO-u i da bi je trebalo poticati da ostvari svoju potencijalnu ulogu u očuvanju stabilnosti u regiji;
- C. budući da je postojano i sve naglašenije distanciranje Turske od europskih vrijednosti i standarda dovelo do povijesno niske razine odnosa između EU-a i Turske, koji su se toliko pogoršali da obje strane moraju temeljito preispitati trenutačni okvir za odnose;
- D. budući da je turski ministar vanjskih poslova Mevlüt Çavuşoğlu početkom rujna 2019. posjetio ograđeno područje Varoshe i najavio otvaranje „generalnog konzulata” Turske u širem području Varoshe;
- E. budući da je turski potpredsjednik Fuat Oktay zajedno s „vođama zajednice ciparskih Turaka” početkom veljače 2020. posjetio ograđeno područje Varoshe i predvodio „sastanak na vrhu u Varoshi” na kojem se govorilo o „pravnim, političkim i gospodarskim aspektima ponovnog otvaranja napuštenog grada Varoshe”;
- F. budući da je početkom kolovoza 2020. takozvani „premijer” ciparskih Turaka Ersin Tatar izjavio da Varosha nije dio sveobuhvatnog rješenja i da mu je turski predsjednik „dao blagoslov” za provedbu njegovih planova za „otvaranje” ograđenog područja;
- G. budući da je Turska 8. listopada 2020. nezakonito produljila dozvolu za ulazak na obalni dio Varoshe;
- H. budući da je nezakoniti takozvani „izbor” nacionalističkog kandidata Ersina Tatara za novog vođu zajednice ciparskih Turaka 18. listopada 2020. bio prekretnica jer Tatar, za razliku od svojeg prethodnika Mustafe Akincija, koji je zagovarao ponovno ujedinjenje, podržava rješenje s dvije države;
- I. budući da je posjet turskog predsjednika Erdoğanu okupiranom području Cipra u pratnji Devleta Bahçelija, vođe krajnje desne Stranke nacionalnog pokreta (MHP), u sklopu kojeg su 15. studenoga 2020. „održali piknik” u Varoshi iznimno provokativan te da je izazvao snažne reakcije i među ciparskim Turcima;
- J. budući da je u svim prethodnim pregovorima, među ostalim na posljednjoj konferenciji o Cipru održanoj 2017. u Crans-Montani, odsječeni dio Famaguste bio uključen među područja koja treba vratiti pod upravu ciparskih Grka nakon sveobuhvatnog rješenja ciparskog problema u skladu s dogovorom o federaciji dviju zona i dviju zajednica;
- K. budući da je turski predsjednik 15. studenoga 2020. tijekom kontroverznog posjeta sjeveru podijeljenog otoka koji je Turska okupirala prije gotovo pet desetljeća pozvao na pregovore s ciljem „dviju odvojenih država” na Cipru; budući da su „piknik”

predsjednika Erdoğanu u Varoshi osudili ciparski Grci, ali i brojni ciparski Turci;

- L. budući da Turska nastavlja s trenutačnim nezakonitim i jednostranim vojnim djelovanjem u istočnom Sredozemlju, koje je u suprotnosti sa suverenitetom država članica EU-a (posebno Grčke i Cipra) i međunarodnim pravom;
  - M. budući da izravno sudjelovanje Turske u pružanju potpore Azerbajdžanu, izvan njezinih geoekonomskih interesa, u kontekstu sukoba u Gorskom Karabahu odražava ambiciozniji geopolitički plan;
  - N. budući da je zbog loših rezultata Turske u pogledu poštovanja ljudskih prava i vladavine prava EU obustavio pristupne pregovore i sve pretpristupne fondove u sklopu novog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027.;
1. oštro osuđuje jednostranu odluku Turske da od 8. listopada 2020. nastavi s „otvaranjem” dijela ograđenog područja Varoshe, što predstavlja kršenje relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a o Varoshi i ugrožava izgleda za pronalazak rješenja ciparskog problema;
  2. odlučno poziva Tursku da poništi tu odluku i da se suzdrži od svih jednostranih mjera bilo gdje na Cipru koje bi mogle negativno utjecati na izgleda za pronalazak pravednog i mirnog rješenja i koje ne vode dobrosusjedskim odnosima u regiji; smatra da su pokušaji da se bilo koji dio Varoshe naseli ljudima koji nisu njezini stanovnici neprihvatljivi i poziva da se to područje stavi pod upravu UN-a;
  3. podsjeća da bi, kada bi se Turskoj omogućilo da nastavi sa svojim planovima u Varoshi, to dovelo do gotovog čina, što bi cilj postizanja rješenja na Cipru, kako je predviđeno u rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, učinilo potpuno nedostižnim; podsjeća da je međunarodna zajednica, a osobito EU, i dalje zaokupljena tim pitanjem i da neće dopustiti da se ostvare prijetnje Turske jer bi se time nanijela nepopravljiva šteta za Cipar i za izgleda za rješenje tog problema;
  4. ponovno potvrđuje svoju predanost trajnom, sveobuhvatnom i pravednom rješenju koje je u skladu sa željama ciparskog naroda i utemeljeno na federaciji dviju zona i dviju zajednica s političkom jednakošću, kako je navedeno u relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a;
  5. poziva Europsko vijeće da poduzme mjere i nametne stroge sankcije kao odgovor na nezakonito postupanje Turske;
  6. ponavlja svoju oštru osudu nezakonitih aktivnosti Turske u vodama Grčke i Cipra, koje su u suprotnosti s interesima EU-a, te poziva turske vlasti da prekinu te aktivnosti, djeluju u duhu dobrosusjedskih odnosa i poštuju suverenitet Republike Cipra i Grčke u skladu s međunarodnim pravom;
  7. sa zabrinutošću primjećuje da je postojano i sve naglašenije distanciranje Turske od europskih vrijednosti i standarda dovelo do povijesno niske razine odnosa između EU-a i Turske, koji su se toliko pogoršali da EU mora hitno definirati bolju geopolitičku i sveobuhvatnu strategiju za svoje kratkoročne, srednjoročne i dugoročne odnose s Turskom, posebno s obzirom na sve veću asertivnost turske vanjske politike, koja je

doprinijela eskalaciji napetosti i imala destabilizirajuću ulogu, ugrožavajući time regionalni mir i stabilnost u regiji istočnog Sredozemlja;

8. podsjeća na svoju rezoluciju od 24. listopada 2019. o turskom vojnom djelovanju u Siriji³, u kojoj je Parlament pozvao Vijeće da razmotri mogućnost suspenzije trgovinskih povlastica u okviru sporazuma o poljoprivrednim proizvodima i, kao krajnju mjeru, mogućnost obustave carinske unije između EU-a i Turske, koja je na snazi od prosinca 1995.;
9. izražava žaljenje što je Turska, umjesto da pozove na okončanje nasilja i nastavak mirnih pregovora u skladu s naporima Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, odlučila bezuvjetno podržati vojne akcije jedne od strana u nedavnom sukobu u Gorskom Karabahu;
10. ustrajan je u stajalištu da se memorandumom o razumijevanju od 27. studenoga 2019. između Turske i libijske vlade nacionalnog jedinstva, koju je priznao UN, kojim se utvrđuje nova pomorska granica između tih dviju zemalja, krši međunarodno pravo i da on stoga nije pravno obvezujući za treće zemlje;
11. nalaže svojem predsjedniku da ovu rezoluciju proslijedi potpredsjedniku Komisije / visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica, Ujedinjenim narodima i Turskoj, uz prijevod teksta na turski jezik.

---

³ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2019)0049.